

UOT 81

E.A.İsmaylova
Gəncə Dövlət Universiteti
ismayilovaelnare@mail.ru

DERİVATİV ÜSUL KİMİ AFFİKSLƏŞMƏ

Açar sözlər: derivasiya, affiks, kök, semantik məna, morfoloji üsul

Qrammatika ilə derivasiya arasında olan bağlar daha sistemli və müntəzəmdir. Yeni söz və söz formalarının yaranmasının eyniliyi, derivasiya və forma yaradıcılığı arasında kəskin sərhədlərin olmaması kimi məsələlər dilçiliyin bu iki sahəsini bir-biri ilə yaxınlaşdırır.

Derivasiyanın öyrənilməsi sözdüzəldici priyomların və növlərin inventarlaşması hesabına həyata keçirilirdi. Onlar arasında əlaqə, affiksləşmənin ümumi qanunauyğunluqları, leksik yolla söz yaradıcılığı və onların qarşılıqlı əlaqəsi, bu verilən hadisələr və ümumilikdə dilin sistemi arasında asılılıq dərindən araşdırılmamışdır.

İngilis dili tarixi inkişaf prosesində xarici dillərdən suffiks və prefiks almışdır. Bu proses derivasiya affikslərini almaqla bitmir, belə ki, bu sözlərdən yaranan sözlər də dilə keçir. Bu alınmalar nəticəsində söz və ondan əmələ gələn törədici söz də dilə daxil olur, məsələn, derive – derivation, esteem – estimation və s. Sonradan -ation suffiksi ingilis dil daşıyıcıları tərəfindən feillərdən hərəkət isimləri formalaşdıran vasitə kimi qəbul olunur. Beləliklə, xarici mənşəli suffiks və prefikslər ingilis dilinin derivatologiyasının əvəzolunmaz hissəsinə çevrilmişdir.

Э.А.Исмаилова

АФФИКСАЦИЯ КАК ПРОИЗВОДНЫЙ МЕТОД

Ключевые слова: деривация, аффикс, основа, семантическое значение, морфологический способ

Связи между грамматикой и деривацией более систематичны и регулярны. Такие проблемы, как сходство новых слов и словоформ, отсутствие четких границ между деривацией и словообразованием, сближают эти две области лингвистики.

Изучение деривации проводилось посредством инвентаризации словообразовательных приемов и способов. Взаимосвязь между ними, общие закономерности прикрепления, лексического словообразования и их взаимосвязи, взаимосвязь между этими данными событиями и языковой системой в целом подробно не изучалось.

В процессе исторического развития английский язык заимствовал суффиксы и префиксы из иностранных языков. Этот процесс не заканчивается получением аффиксов деривации, поскольку слова, полученные из этих слов,

также переходят в язык. В результате этих дериваций слово и заимствованное слово также входят в язык, например, derive - derivation, esteem - estimation и так далее. Позже, суффикс -ation принимается носителями английского языка как средство формирования существительных действия из глаголов. Таким образом, суффиксы и префиксы иностранного происхождения стали неотъемлемой частью английской дериватологии.

E.A.İsmayilova

AFFIXATION AS A DERIVATIVE METHOD

Keywords: *derivation, affix, root, semantic meaning, morphological way*

The links between grammar and derivation are more systematic and regular. Issues such as the similarity of the emergence of new words and word forms, the absence of sharp boundaries between derivation and form creation, bring these two areas of linguistics closer together.

The study of derivation was carried out through an inventory of word-formation techniques and ways. The relationship between them, the general regularities of affixation, lexical word formation and their interrelation, the relationship between these given events and the language system in general have not been studied in more depth.

In the process of historical development, English borrowed suffixes and prefixes from foreign languages. This process does not end with the acquisition of derivation affixes, as words derived from these words are also expressed. As a result of these derivations, the word and the borrowed word also enter the language, for example, derive - derivation, esteem - estimation, and so on. Later, -ation suffix is accepted by English speakers as a means of forming action nouns from verbs. Thus, suffixes and prefixes of foreign origin have become an integral part of English derivatology.

Qrammatika ilə derivasiya arasında olan bağlar daha sistemli və müntəzəmdir. Yeni söz və söz formalarının yaranmasının eyniliyi, derivasiya və forma yaradıcılığı arasında kəskin sərhədlərin olmaması kimi məsələlər dilçiliyin bu iki sahəsini bir-biri ilə yaxınlaşdırır.

Derivasiyanın öyrənilməsi sözdüzəldici priyomların və növlərin inventarlaşması hesabına həyata keçirilirdi. Onlar arasında əlaqə, affiksleşmənin ümumi qanunauyğunluqları, leksik yolla söz yaradıcılığı və onların qarşılıqlı əlaqəsi, bu verilən hadisələr və ümumilikdə dilin sistemi arasında asılılıq daha dərinədən araşdırılmamışdır. Bir çox dillərdə sözdüzəltmə prosesinin öyrənilməsi ilə systemsiz olaraq faktik materialın toplanmasını derivasiyanın ümumi nəzəriyyəsinin tam işlənməməsinin nəticəsi olaraq görmək olar. Bir çox dilçi bunun səbəbini bu sahənin konkret təhlil metodunun olmaması ilə bağlayır. Bu baxımdan bu sahənin öz anlayış sistemi və terminologiyası olmasını vurğulamaq düzgün olardı.

İngilis dili tarixi inkişaf prosesində xarici dillərdən suffiks və prefiks almışdır. Bu proses derivasiya affikslərini almaqla bitmir, belə ki, bu sözlərdən yaranan sözlər də dilə keçir. Alınma dildə artıq öz yerini tutmuş törədici sözlər mövcud olduğundan dil hazır məhsulu almağı uyğun bilir. Bu alınmalar nəticəsində söz və ondan əmələ gələn törədici söz də dilə daxil olur, məsələn, *derive – derivation, esteem – estimation* və s. Sonradan *-ation* suffiksi ingilis dil daşıyıcıları tərəfindən feillərdən hərəkət isimləri formalaşdıran vasitə kimi qəbul olunur. Beləliklə, xarici mənşəli suffiks və prefikslər ingilis dilinin derivatologiyasının əvəzolunmaz hissəsinə çevrilmişdir.

Prefiksləşmə, affiksləşmə, daxili fleksiya, təkrarlar həm paradiqmatik sıranın qurulmasında, həm də sözdüzəldici sıranın qurulmasında bərabərhüquqlu işləyə bilər. Morfologiyada sözdüzəltmə şəkilçilər nitq hissələri üzrə qruplaşdırılır: isim düzəldən şəkilçilər, sifət düzəldən şəkilçilər və s.; hətta bu qruplaşma başqa istiqamətdə davam edir.

Azərbaycan dilinin lüğət tərkibinin zənginləşməsində morfoloji üsul mühüm yer tutur (8, s.162). Bu hallarda hər hansı bir söz kökünə şəkilçi artırılaraq yeni söz düzəldikdə də söz kökü öz əsas məfhum ifadə etmək xüsusiyyətini itirmir və şəkil bütövlüyünü mühafizə edir. Məsələn: tarix – tarixçi – tarixnamə – tarixi və s. (1, s.12). Sözdüzəldici şəkilçilər söz kökünə artırıldıqda onun semantik mənasını dəyişir, sözə yeni leksik-semantik məna verir, yeni vahid yaradır (2, s.79; 6, s.40). S.Yusifova göstərir ki, suffiksin semantik dəyəri vardır, amma ona müstəqil nitq hissəsi kimi rast gəlinmir (12, s.207). Yeni sözlərin düzəltmə modelləri dəyişməyə, inkişaf etməyə bilməz, məhz bu da müasir ingilis dilinin xüsusiyyətlərindən biri olan sözdüzəldici üsulların qarşılıqlı hərəkəti nəticəsində özünü büruzə verir (10, s.171). Müxtəlif sistemli dillərdə və eləcə də ümumi dilçilikdə sözdüzəltmə modellərinin, o cümlədən müxtəlif mənalı prefikslərin araşdırılması, onların müəyyən təsnifatında tədqiqi böyük əhəmiyyətə malikdir (6, s.53). Çoxmənalı və təkmənalı prefikslər vasitəsilə sözlərin bu və ya digər model əsasında yaradılması hər bir dilin, eləcə də ingilis dilinin leksik sisteminin inkişafına güclü təsir göstərərək onun lüğət tərkibinin zənginləşməsində əsas rol oynayır (13, s.42). H.Həsənov müasir Azərbaycan dilində söz yaradıcılığının aşağıdakı növlərini göstərir: a) leksik-semantik, b) morfoloji-sintaktik, c) leksik-morfoloji, ç) leksik-semantik (3, s.295).

Affikslər vasitəsilə söz qrammatik bir funksiya kimi daha geniş yayılmışdır (4, s.22). Affiks anlayışı söz yaradıcılığında geniş yayılmış anlayışdır, belə ki, linqvistik ünsürlərin bu kateqoriyası polifunksionaldır. Bəzi dilçilərin düzgün qeyd etdiyi kimi, ümumqəbul edilmiş prefiks və ya suffiks morfemlərin morfoloji və sözdüzəldici sırasının eyniliyinə əsaslanır (14, s.29). Beləliklə, prefiksin sözlərin düzəldilməsinə xidmət edən vasitə olduğunu, eləcə də sözün formasının düzəldilməsinə köməklik etdiyini bilsək də, qeyd etməliyik

ki, affikslərin digər növləri kimi prefiks sözün bir hissəsi ola bilər, lakin bilavasitə həmin sözün yaranmasında iştirak etməyə də bilər. Bunun nəticəsi olaraq söyləmək olar ki, affikslər dilin elə bir üsürləri kimi təyin oluna bilər ki, onlar sözə “onun mənası, funksiya, rolunu dəyişmək məqsədilə qoşula bilər, bununla belə, onun bütövlüyünə xələl gətirməz” (15, s.44). Affikslərin müəyyən qrupu müəyyən dil kəsiklərinə hansı məqsədlə sözə qoşulmasından asılı olaraq fərqlənilir. Bundan asılı olaraq onlar ya sözdüzəldici, ya da formadüzəldici kimi çıxış edir.

Affikslərdən danışarkən, onların məhsuldarlığını da vurğulamaq lazımdır. Bəzi affikslər digərlərinə nisbətən daha məhsuldardır. Bu nə deməkdir? Məhsuldar affikslər qeyri-məhsuldar affikslərə nisbətən daha çox sözdə işlənir? Müəyyən mənada bununla razılaşmaq lazımdır. Lakin onu da qeyd etmək lazımdır ki, bu, müəyyən mənada tarixlə və onun indiki işlənmə tezliyi ilə bağlıdır. Məhsuldar affikslərdən indiki dövrdə yeni sözlərin yaranmasında istifadə etmək olar, lakin tarixə nəzər salsaq, həmin affikslər o dövr bu funksiyanı tam yerinə yetirməmişlər. Məsələn, ingilis dilində *-ness*, *-ity*, *-hood* kimi affikslər konkret isimlərdən mücərrəd isimlər yaratmaq funksiyasını yerinə yetirir. Buna misal olaraq, *playfulness*, *lovableness*, *electricity*, *productivity* kimi sözləri göstərə bilərik. Lakin *-hood* suffiksi ilə çox az sayda yeni söz yaratmaq olar, məsələn: *neighbourhood*, *parenthood*, *personhood*. Əvvəlki suffikslərə nisbətən bu suffiksi qeyri-məhsuldar adlandırmaq düzgün olardı.

Əksər dillərdə bir çox leksemlər affiksləşmə vasitəsilə düzəlir. Affiksləşmə nədir? Affiksləşmə sözə fonoloji materialı əlavə etməklə onun mənası, sintaktik xüsusiyyətlərini və ya hər ikisini dəyişdirən morfoloji prosesdir (18, s.11). O, affiksi sözün kökünə və ya əsasına affiks əlavə etməklə yeni söz yaradan morfoloji prosesidir. Affikslər asılı morfem olaraq ayrıca ola bilməz, yəni onlar strukturlarında semantik boşluğa malikdir və digər morfemlərə onları (mənasını) doldurmaq üçün birləşirlər. Affikslər derivativ morfemlər kimi funksiyalaşır. Bütün affikslər derivativin mənasını dəyişə bilər. *Expense* ismindən əmələ gələn *expensive* sifətində olduğu sözdəki kimi, bəzi affikslər söz sinfini də dəyişə bilər (17, s.10). Derivativ morfolojiya sözlərin forması ilə bərabər, onların mənə və kateqoriyalarını da dəyişə bilər. Kateqoriyanı dedikdə, nəyi nəzərdə tuturuq? Derivativ morfolojiya feil, isim, sifət kateqoriyasında bir söz götürüb onu dəyişərək bu və ya digər kateqoriyaya geri yollayır. Məsələn, *grime* (isim), *grimy* (sifət), *begrime* (feil); *love* (feil), *lover* (isim), *loveable* (sifət), *lovableness* (isim); *modern* (sifət), *modernize* (feil), *modernization* (isim) və s. (19). P.Kiparski göstərir ki, müəyyən kök morfemlərdən əmələ gələn sözlər müəyyən qeyri-neytral suffikslər əldə edir. Məsələn: *-ceive* köklü sözlər *-tion* suffiksini götürür, *receive* – *reception*, *deceive* – *deception*, *perceive* – *perception* (16, s.24).

Morfoloji səviyyədə affikslər sözün və ya formanın dəyişməsinə xidmət edən köməkçi vasitələdirsə, sözdüzəltmə səviyyəsində onlar derivativ hissəciklər kimi çıxış edir. Birincilər uyğun olaraq morfemlərin sözdəyişdirici və ya formadəyişdiri sinfini, ikincilər isə sözdüzəldici sinfini əmələ gətirir.

Suffikslər sözün əsasına, kökünə qoşularaq onun qrammatik kateqoriyadan başqa qrammatik kateqoriyaya keçməsinə, yeni sözlərin yaranmasına xidmət edirlər (9, s.72). Qədim dövrə nəzər salsaq, bu şəkilçilərin o dövrdən bu dövrə qədər o qədər də dəyişikliyə məruz qalmadığını görə bilərik. bununla belə, demək lazımdır ki, bu şəkilçilər arasında alınma şəkilçilər də mövcuddur. Ərəb və fars dillərində *-dar*, *-keş*, *-kar*, *-stan*, *-i*, *-vi*, *-dan*, *-xana*, *-şüinas*, *-ban*, *-baz* şəkilçiləri, rus və Avropa dillərindən *-izm*, *-ist*, *-oloq*, *-er* şəkilçilərini misal göstərmək olar. Z.Tağızadə şəkilçilərin sözdüzəldici və sözdəyişdirici bölgüsünü tənqid etmiş, yeni bölgü irəli sürmüşdür. Lakin müəllifin bu bölgüsü türk sistemli dillərin daxili inkişaf qanunlarına uyğun gəlmədiyini kimi, leksik və qrammatik mənaların əlaqəsini əks etdirə bilmir. O, dilimizdəki şəkilçi sisteminin leksika ilə qrammatika arasında olan mənə bağlılığını nəzərə almadığından bu məsələyə səthi yanaşmış və düzgün nəticə əldə edə bilməmişdir (11, s.119).

Yerli sayılan suffiks və prefikslərin əksəriyyəti əvvəllər müstəqil sözlər olmuşdur. zamanla onlar müstəqilliyini itirmiş və derivasiya affikslərinə çevrilmişlər. Məsələn: *-dom*, *-hood* suffiks-sözləri sözlərə qədər izləmək olar. *-Dom* suffiksi söz olaraq qədim ingilis dilində *dom* “hökm, cümlə” mənasını verirdi. Suffiks *-hood* *had* isminə sözünə gedib çıxır ki, o da “hal, vəziyyət” mənasında işlənirdi. *-Ly* suffiksi də vaxtilə müstəqil söz olmuş, qədim ingilis dilində “bədən, forma” mənasını verir. Məlumdur ki, bəzi suffikslər sekresiya nəticəsində əmələ gəlmişdir. Buna misal olaraq *duckling*, *yearling*, *hireling* sözlərindəki *-ling* suffiksini göstərmək olar. Bu suffiks *-ing* suffiksini genişlənməmiş variantı olaraq kökə birləşirdi. İngilis dilinin tarixinə nəzər salsaq, bir çox suffiksin derivasiya affiksi olduğunu müşahidə etmiş olarıq, məsələn: *-ish*, *-less*, *-ness* və s.

Eyni fikir prefikslər üçün də keçərlidir; onlardan bəziləri müstəqil sözlərdən əmələ gəlmişdir, məsələn: *out-*, *under-*, *over-*, digərləri həmişə derivasiya affiksləri funksiyasında işlənmişdir, məsələn: *mis-*, *un-*.

Derivativ affikslər bütün nitq hissələrində derivatların müstəqim tərtibçiləridir. Onlar affiksəl morfemlərdən söz daxilində funksiyalarına və mənalarına görə fərqlənir. Derivativ affikslər iki əsas funksiyaya malikdir: 1) həm derivativ, həm də derivativ olmayan bütün affiksəl morfemlər üçün ümumi olan kök yaratma funksiyası; bu, morfem ardıcılığını, söz-forma və ya ifadələri sözün bir hissəsinə formalaşdırın funksiyadır. 2) sözyaratma funksiyası; bu, derivativ bazanın yenidən göstərilməsi və mənəbə vahiddən fərqlənən struktur və semantik tipə görə leksik vahidin yaradılması

funksiyasıdır.

Yenidən göstərilmə nəticələri ya onu başqa nitq hissəsinin kökünə, ya da eyni nitq hissəsinin ayrı növünə transformasiya edir. Məsələn: *-ness* suffiksi müxtəlif siniflərin derivativ köklərinə qoşulur və beləliklə, yeni söz yaradır, *kindliness*, *boylishness* sözlərində *kindly-*, *boylish-* sifət köklərinə transformasiya edilir, *second-rateness* sözündə *second rate* sözünü kökə çevirir və sonra yeni söz yaradır. “Dilimizdə -çiq və -ça şəkilçiləri müəyyən ölçüsü olan predmet, məkan və s. ifadə edən leksik vahidlərə qoşula bilər və əsas sözün ifadə etdiyi denotativ məzmunun ölçücə keçilməsi motivləşir. Məsələn: *ev-cik*, *gə-lin-cik*, *qulaq-çiq*, *qazan-ça* və s. (7, s.330).

Bir çox hallarda derivativ affikslər həm derivativ kökləri formalaşdırır, həm də müxtəlif siniflərin leksik vahidləri arasında münasibət yaradır. Bununla belə bəzi derivativ affikslər yalnız kök yaratma funksiyasında işləyə bilər. Məsələn: derivativ suffiks *-ic* hər iki funksiyayı yerinə yetirir. *History*, *economy* sözünə birləşərək müxtəlif nitq hissələrinə aid sözlər yaradır. *Public*, *music* sözlərində yalnız kök yaratma funksiyasını yerinə yetirir.

Semantik cəhətdən derivativ affikslər nitq hissəsi məna, leksik və morfem mənalının bütövlüyü ilə səciyyələnir, derivativ olmayan affikslər, bir qayda olaraq, leksik məna əksikliyi ilə öndədir. Məlumdur ki, nitq hissəsi mənası müxtəlif dərəcədə derivativ suffiks və prefikslərə uyğundur. O, derivativ suffikslərdə aşkardır, prefikslərdə az aşkardır. Bəzi prefikslərdə o, ümumiyyətlə, yoxdur, bəzilər də çox seyrək də olsa nəzərə çarpır. “*En-*, *un-*, *de-*, *out-*, *be-* prefikslərində nitq hissəsi mənası var və onlar feil sinifləndiricisi kimi funksiyalaşır, *deice*, *unhook*, *enslave*; derivativ prefiks *a-*, *un-* sifət nitq hissəsi mənası malikdir, məsələn: *unhesitating*, *amoral*. *Co-*, *under-*, *mis-* prefikslərində bu məna seyrəkdir, lakin o, yalnız bir nitq hissəsində aktivdir, məsələn: *co-* isimdə və sifətdə (*copilot*, *co-star*), *mis-* və *under-* feili prefikslərdir (*underdo*, *underfeed*). *Over-* prefiksində nitq hissəsi mənası əksikdir, lakin müstəqil olaraq feil və sifətlərdə işlənir, eyni fikri *non-*, *pre-*, *post-* prefiksləri üçün də söyləmək olar.

Derivativ affikslərdə leksik məna müxtəlif xüsusiyyətlərə malikdir və müxtəlif səviyyələrdə nəzərdən keçirilə bilər. Leksik məna fərdi bir affiksə deyil, affiks dəstinə aiddir, bu da onların, məsələn, *-ish*, *-like*, *-y*, *-ly* suffikslərində oxşarlıq mənasının, *en-* prefiksi, *-ise* (*-ize*), *-ify* suffikslərində səbəb mənasının, *un-* prefiksi və *-less* suffiksində yoxluq mənası, *-ness*, *-ity* suffikslərində mücərrəd keyfiyyət mənasının aşkara çıxarılmasında özünü büruzə verir. Digər tərəfdən, derivativ affikslər digər bir leksik mənaya malikdirlər ki, affiksi eyni semantik qrupdakı üzvlərdən fərqləndirir. Məsələn: *-ish*, *-like*, *-y* suffiksləri hamısı oxşarlıq mənasına malikdir. Lakin bu suffikslərin hər birinin də leksik mənası da mövcuddur, məsələn, *-like* suffiksi ümumi oxşarlıq mənasını, *-ish* obyektin tipik keyfiyyəti, daxili oxşarlığı mənasını, *-y*

suffiksi isə bir çox hallarda obyektin xarici həcm, formasının oxşarlığı mənasında işlənə bilər. Bundan əlavə, *-ish* həm də peşə mənasını da ifadə edir. Bu onu göstərir ki, derivativ affikslər monosemantik və polisemantik ola bilər.

Derivativ affikslər çox seçicidir, hər biri müəyyən əsas dəstinə birləşir, bu da bütün affikslərdə rast gəlinən ayırma mənası ilə əlaqəlidir. Bütün affikslər əsasın struktur səciyyələrinə (onların morfem, derivativ, fonoloji və etimoloji cəhətlərinə) görə də seçicidir, onlardan bəziləri əsasın leksik-semantik xüsusiyyətlərinə həssasdır. Məsələn: *-able* suffiksi, demək olar ki, semantik məhdudiyətsiz feili əsaslara birləşir. Digər bir suffiks *-ful* isə mücərrəd mənalı ismi əsaslara (beautiful) birləşməkdə məhduddur, onun omonimi olan isim formalaşdırıcı *-ful* suffiksi isə konkret mənalı isimlərin əsaslarına birləşir, məsələn, *bagful*.

Nəticə etibarilə qeyd olunmalıdır ki, dildə olan derivativ modellərin geniş diapazonu affiksləri əhatə edir. Qeyri-müntəzəmliyin ilkin təəssüratına baxmayaraq bu zaman sisteməlik struktur məhdudiyəti müəyyənləşdirilə bilər. Affikslərdə bu məhdudiyətlər zamanı sözlərin semantik, sintaktik və fonoloji xüsusiyyətlərinə istinad oluna bilər.

ƏDƏBİYYAT

1. Axundova G. Azərbaycan və ingilis dillərində morfoloji üsulla söz yaradıcılığının spesifik xüsusiyyətləri // Terminologiya məsələləri, 2012, №2, s.12-22
2. Babayeva L.Ə., Manafova İ.H. İngilis və Azərbaycan dilində zərf düzəldən şəkilçilər // Terminologiya məsələləri, 2012, №2, s.79-83
3. Həsənov H. Müasir Azərbaycan dilinin leksikası. Bakı, 1988, 182 s.
4. Həsənzadə S. İngilis dilində söz yaradıcılığının bəzi qrammatik xüsusiyyətlərinə dair / Ali məktəblərdə dillərin öyrədilməsinin müasir problemləri. Ali məktəblərarası IX elmi-praktik konfrans materialları. Bakı, 2010, s.22-23
5. Mahmudova D. Söz yaradıcılığının müasir fransız dilində inkişaf yolları // Humanitar elmlərin öyrənilməsinin aktual problemləri, 2014, №1, s.53-55
6. Məhərrəmov M. Dilçilikdə söz yaradıcılığına dair // Filologiya məsələləri, 2014, №7, s.36-41
7. Məmmədov İ. Azərbaycan dilinin semantikasi. Bakı: Xəzər, 2006, 372 s.
8. Nəsirova R. Morfoloji qoşulma morfoloji üsulun xüsusi bir növü kimi // Dilçilik İnstitutunun əsərləri, 2012, №2, s.162-168
9. Səlimli T. Suffikslər vasitəsilə lüğət tərkibinin zənginləşməsi // Filologiya məsələləri, 2010, № 4, s.72-79
10. Süleymanova G. Məişət leksikasında söz yaradıcılığı / Dil və ədəbiyyat. Bakı, 2018, №1(105), s.171- 174
11. Tağızadə Z. Azərbaycan dilində bəzi şəkilçilərin inkişaf tarixindən // Azərbaycan SSR EA Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun əsərləri, 1956, VI c.

12. *Yusifova S.* Sifət düzəldən şəkilçilərin ingilis və Azərbaycan dillərində qrammatik və leksik-semantik xüsusiyyətləri // *Filologiya məsələləri*, 2014, № 7, s.207-209
13. *Zülfüqarova R., Qarayeva X.* Çoxmənalı və təkmənalı prefikslər // *Filologiya məsələləri*, 2014, № 7, s.42-46
14. *Кумахов М.А.* Морфология адыгских языков. Нальчик, 1964
15. *Марузо Ж.* Словарь лингвистических терминов. М., 1960, 436 с.
16. *Kiparsky P.* Lexical morphology and phonology. In *Linguistics in the Morning Calm: Selected Papers from SICOL 1980*, 1982
17. *Morphology in English: Word formation in cognitive grammar.* Continium, 2011, 304 p.
18. *Stranzy Ph.* Encyclopedia of Linguistics. New York: Taylor & Fancis e-Library, 2005
19. <http://myweb.scu.edu.tw/~fcosw5/genling/Textbook/Chapter%2002.pdf>

Redaksiyaya daxil olub 05.10.2020